Μεγάλη Δευτέρα (Αρχ. Επιφάνιος Θεοδωρόπουλος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 13 Απριλίου, 2014

(ΚΥΡΙΑΚΗ ΒΑΪΩΝ ΕΣΠΕΡΑΣ)

Κατά την **Μ. Δευτέραν** επιτελούμεν **ανάμνησιν του εναρέτου Ιωσήφ** (υιού του πατριάρχου Ιακώβ και δισεγγόνου του Αβραάμ), ο οποίος είνε **τύπος του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού**.

Ο Ιωσήφ, αγαπητός υιός του πατρός του, εφθονήθη υπό των αδελφών του και αρχικώς μεν ερρίφθη εις λάκκον, έπειτα δε επωλήθη υπ' αυτών αντί είκοσι χρυσών νομισμάτων εις εμπόρους και υπ' εκείνων εις τον Πετεφρή που ήτο αρχιμάγειρος του βασιλέως της Αιγύπτου. Ο Ιωσήφ ήτο ωραιότατος νέος και διά τούτο η σύζυγος του Πετεφρή επεθύμησε να αμαρτήση μαζί του. Αυτός ηρνήθη και τότε αυτή τον εσυκοφάντησεν εις τον άνδρα της, ότι δήθεν αυτός επετέθη κατ' αυτής με ανήθικους σκοπούς. Ο Πετεφρής επίστευσεν εις την συκοφαντίαν και ο αθώος Ιωσήφ ερρίφθη εις τας φυλακάς. Κάποτε όμως ο Φαραώ, δηλαδή ο βασιλεύς της Αιγύπτου, είδε παράδοξον όνειρον και εζήτει να εύρη εξηγητήν αυτού του ονείρου. Τότε του είπον ότι εις τας φυλακάς υπάρχει Εβραίος νέος, που είχεν άλλοτε εξηγήσει όνειρα συγκρατουμένων του. Ο Ιωσήφ, κατ' εντολήν του Φαραώ, ωδηγήθη ενώπιόν του και, με τον φωτισμόν του Θεού, εξήγησε το όνειρον του Φαραώ και του είπεν ότι θα έλθουν διά την χώραν του επτά έτη ευφορίας και επτά έτη ακαρπίας και πείνης. Τότε ο Φαραώ, καταγοητευμένος από την θείαν σοφίαν του Ιωσήφ, τον ενδύει με βασιλικήν στολήν, τον αναβιβάζει εις βασιλικόν άρμα και τον καθιστά γενικόν άρχοντα της Αιγύπτου, ας είπωμεν Πρωθυπουργόν. Ο Ιωσήφ διεχειρίσθη με θαυμαστήν φρόνησιν την εξουσίαν και βραδύτερον, όταν ήλθον έτη πείνης, λόγω ακαρπίας της γης, αυτός ήνοιξε τας αποθήκας που είχε γεμίσει κατά τα πρώτα έτη και εχόρτασε τον λαόν. Εθεωρήθη δε ο Ιωσήφ **τύπος και προεικόνισις του Κυρίου**, διότι και Αυτός, αγαπητός Υιός του Πατρός, εφθονήθη υπό των ομοφύλων Του Ιουδαίων, επωλήθη υπό του μαθητού Του, εβασανίσθη και ερρίφθη νεκρός εις τον σκοτεινόν τάφον. Ακολούθως ανέστη ενδόξως και τρέφει ημάς διά του Άρτου της ζωής, δηλαδή διά του παναγίου Σώματός Του.

Επίσης κατά την Μ.

Δευτέραν επιτελούμεν **ανάμνησιν της ακάρπου**
συκής, την οποίαν κατηράσθη ο Κύριος και εξηράνθη. Η συκή αύτη συμβολίζει τόσον
την Συναγωγήν των Εβραίων, η οποία δεν είχε πνευματικούς καρπούς και διά τούτο
κατεδικάσθη υπό του Κυρίου, όσον και πάντα άνθρωπον στερούμενον πνευματικών
καρπών, δηλαδή αρετών. Η Εκκλησία, φέρουσα ενώπιον μας το παράδειγμα της συκής, θέλει να μας προτρέψη εις αγώνας πνευματικούς προς απόκτησιν αρετών.

Η υμνογραφία της ημέρας είνε
αφιερωμένη εις τα δύο ανωτέρω θέματα (του Ιωσήφ και της συκής) και επί πλέον εις το θέμα της ελεύσεως του Κυρίου προς το Πάθος. Πρώτον τροπάριον ψάλλεται, ως εισαγωγή, το ωραιότατον και κατανυκτικώτατον «**Ιδού ο Νυμφίος έρχεται...**», εμπνευσμένον από την παραβολήν του
Κυρίου περί των δέκα παρθένων. Ένεκα του τροπαρίου αυτού, που ψάλλεται και κατά
τας δύο επομένας ημέρας, αι Ακολουθίαι της Μ. Δευτέρας, Μ. Τρίτης και της Μ. Τετάρτης λέγονται και «Ακολουθίαι του Νυμφίου».

Ας παραθέσωμεν το
θαυμάσιον αυτό τροπάριον:

«Ιδού ο Νυμφίος έρχεται, εν τω μέσω της νυκτός και μακάριος ο δούλος ον ευρήσει γρηγορούντα· ανάξιος δε πάλιν ον ευρήσει ραθυμούντα. Βλέπε ουν, ψυχή μου, μη τω ύπνω κατενεχθής, ίνα μη τω θανάτω παραδοθής και της Βασιλείας έξω κλεισθής· αλλά ανάνηψον κράζουσα· Άγιος, Άγιος, Άγιος, ει ο Θεός ημών, προ-στασίαις
των Ασωμάτων, ελέησον ημάς».

Δηλαδή: Ιδού ο Νυμφίος
Χριστός θα έλθη έξαφνα τα μεσάνυχτα. Ευτυχής θα είνε ο άνθρωπος τον οποίον θα εύρη ο Κύριος να αγρυπνή και να είνε έτοιμος, ανάξιος όμως είνε εκείνος που θα τον εύρη να είνε αμελής και απροετοίμαστος. Πρόσεχε, λοιπόν, ψυχή μου, μη (νικηθής κατά κράτος και) καταληφθής από τον πνευματικόν ύπνον (δηλαδή από την αμέλειαν), και παραδοθής εις τον θάνατον (της αμαρτίας) και καταδικασθής τοιουτοτρόπως να μείνης έξω από την Βασιλείαν των ουρανών. Αλλά σύνελθε από την
μέθην σου και κραύγασε: Άγιος, Άγιος, Άγιος είσαι Συ ο Θεός· ελέησέ μας με το να μας φυλάττης υπό την προστασίαν και καθοδήγησιν των ασωμάτων αγίων Αγγέλων.

Ωραιότατον είνε και το

εξής τροπάριον:

«Τον νυμφώνα σου βλέπω, Σωτήρ μου, κεκοσμημένον και ένδυμα ουκ έχω, ίνα εισέλθω εν αυτώ· λάμπρυνόν μου την στολήν της ψυχής, φωτοδότα, και σωσόν με».

Δηλαδή: Την αίθουσαν των
γάμων Σου, Σωτήρ μου, την βλέπω εστολισμένην και ετοίμην να δεχθή τους καλεσμένους· αλλ' εγώ (αλλοίμονον!) δεν έχω κατάλληλον ενδυμασίαν διά να εισέλθω
εις αυτήν. Κύριε, Συ που χορηγείς το φως (το λαμπρότατον και καθαρώτατον αυτό στοιχείον), κάμε λαμπράν και φωτεινήν την στολήν της ψυχής μου (καθαρίζων αυτήν από τας κηλίδας της αμαρτίας), και σώσε με.

*(«Περίοδος Τριωδίου» Αρχ. Επιφανίου Ι. Θεοδωροπούλου,
Ιερόν Ησυχαστήριον Κεχαριτωμένης Θεοτόκου Τροιζήνος)*